

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่

นางสาวปรีญา เจียนครบุรี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544
ISBN...

บทคัดย่อ

ปริชญา เจียนครบุรี : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่

อาจารย์ที่ปรึกษา: อ.ดร. วิศิษฐ์พร วัฒนาวาทิน, 62 หน้า

ISBN

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่ให้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมืองเมื่อจัดตั้งกองทุนและได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่งจึงได้มีการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านโดยให้บัณฑิตกองทุนเป็นผู้ประเมินซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประเมินคือ เพื่อให้ทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้หรือไม่และเพื่อให้ทราบปัจจัยด้านบวกด้านลบที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามตัวชี้วัดที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดหรือไม่โดยใช้ชีพโมเดลเป็นรูปแบบในการประเมิน และใช้ปร. 1-ปร.12 เป็นเครื่องมือในการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกต จดบันทึก การสัมภาษณ์ และการจัดเวทีชาวบ้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ชาวบ้านเขียนโครงการขอู้ไม่ได้เนื่องจากขาดความเข้าใจและไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ในการอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการ สมาชิกต้องการกู้เงินจำนวนมากๆแต่ได้น้อย และต้องการเงินมากกว่าการโอนผ่านธนาคาร ในด้านการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนเป็นไปด้วยดีเนื่องจากเป็นผู้ที่เคยผ่านงานด้านบริหารมาแล้วและเป็นผู้ที่เสียสละเวลาเพื่อส่วนรวม ชาวบ้านได้มีการพึ่งพาตนเองเช่นกระบวนการสรรหาคณะกรรมการกองทุน การร่างระเบียบ กองทุนซึ่งมีการประชุมทุกเดือนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาพร้อมกัน การเกิดกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ขึ้นได้นั้น เริ่มจากชาวบ้านมีความสามัคคีร่วมมือกันประสานงานจัดตั้งกองทุน และมีความต้องการอยากให้มีกองทุนเกิดขึ้นเพื่อที่จะได้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนก็มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนและมีความพร้อมและความเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชาวบ้านสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับมีการวางแผนจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านทั้งพัฒนาคนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่บรรลุเป้าหมายได้แก่ ลักษณะความเป็นอยู่แบบเครือญาติกันทั้งหมู่บ้าน ซึ่งก่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดอง

ทุกครอบครัวมีอาชีพและมีรายได้ที่จะเลี้ยงครอบครัวได้อย่างพอเพียงโดยไม่มีการอพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่นทำให้เกิดความอบอุ่นและความสุขภายในครอบครัว ประกอบกับผู้นำหมู่บ้านที่เป็นผู้นำ มีความเสียสละ มีคุณธรรมและมีความยุติธรรมเป็นที่เคารพของชาวบ้าน ปัจจัยด้านลบ ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ได้แก่ หนี้สินเดิมของชาวบ้านก่อนที่จะมีกองทุนเงินล้านเข้ามา เช่น หนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์ (ธกส) และหนี้รายทุนนอก ระบบ โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน เกิดการสร้างองค์ความรู้เชื่อมโยงการเรียนรู้ ระหว่างกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ และกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลไชยมงคล โดยมีคณะอนุกรรมการระดับอำเภอและบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตำบลไชยมงคลร่วมกันจัดเวทีระดับตำบลเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการแก้ปัญหาาร่วมกันของตัวแทนชาวบ้านในตำบลไชยมงคลและตัวแทนคณะกรรมการกองทุนแต่ละหมู่บ้านด้วยวัดความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ มาจากความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่มีการคดโกงกันภายในหมู่บ้าน โดยเฉพาะเรื่องการชำระหนี้ การที่ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำ มีรายได้ทุกครอบครัวทำให้ศักยภาพด้านฐานะการเงินของชาวบ้าน มีความมั่นคง การมีความเป็นอยู่แบบเครือข่ายทำให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสภายในหมู่บ้านก่อให้เกิดความสามัคคีซึ่งเป็นผลให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งและยั่งยืน ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินไปสามารถลงทุนประกอบอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้นในครอบครัว ทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นในหมู่บ้านสมาชิกสามารถปลดปล่อยหนี้สินได้หมดโดยเฉพาะหนี้เงินกู้ยืมจากระบบผลประโยชน์จากกองทุนไว้ให้สมาชิกกู้ยืมต่อไปในอนาคต ผลกระทบโดยอ้อม มีเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยนอุดหนุนเกื้อกูลกันก่อให้เกิดความผาสุกในทุกรอบครัว ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ อีกระดับหนึ่ง

สาขาวิชานวัตกรรมเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา..... ปรวิศก ศุภวาทย์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์ ดร. วิศิษฐ์พร วัฒนาวาทิน)

กรรมการสอบ

.....
(อาจารย์ บุญเสริม เสมอกลาง)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

.....
(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้ประเมินขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ ผู้นำชุมชนและชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินการประเมิน ดังนี้

อาจารย์ ดร. วิศิษฐ์พร วัฒนวาทีน อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

อาจารย์ บุญเสริม เสมอกลาง อาจารย์นิเทศก์

อาจารย์ ดร. พัฒนา กิตติอาษา และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาทั่วไป

สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษา
ทางด้านวิชาการ

คุณยุทธนา พัฒนากรอำเภอและปลัดอบต. ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่
นายอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการกองทุน
ที่ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ที่ให้
ความร่วมมือในการตอบคำถามต่างๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็น
อย่างดียิ่งตลอดมา จนทำให้ผู้ประเมินประสบความสำเร็จในชีวิต

ปรีชญา เจียนครบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คำนำ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งมอบหมายให้บัณฑิต กองทุนหมู่บ้านซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่และเป็นผู้ซึ่งได้รับทุนการศึกษา ให้ศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการเป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินโครงการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สารนิพนธ์ฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อโครงการ กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่และต่อรัฐบาลที่จะนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ต่อไป

ปริญญ์ หุ่นชู
(นางสาวปริญญ์ หุ่นชู)

13 สิงหาคม 2545

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญแผนภาพ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
1.3 กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
1.4 วิธีการดำเนินงาน.....	5
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	6

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	7
2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	9
2.3 แนวคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	12
2.4 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	14
2.5 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	15

หน้า

2.6 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	17
2.7 หลักการประเมินโครงการแบบชีพชีโมเดล.....	17
2.8 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	18
2.9 ผลการประเมินที่เกี่ยวข้อง.....	19

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

3.1 วิธีการประเมิน.....	21
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
3.3 เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
3.4 ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ.....	23
3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัด.....	42
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ

4.1 สภาพทั่วไปของหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่.....	44
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน	48
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคล.....	56

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป อภิปรายผล.....	59
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	62

บรรณานุกรม.....	63
-----------------	----

ภาคผนวก ก.....	64
----------------	----

ภาคผนวก ข.....	69
----------------	----

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่..... 4

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 องค์ประกอบการประเมิน.....	24
ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและ.....	25
วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท.....	
ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและ.....	30
วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัยนำเข้า.....	
ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและ.....	33
วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ.....	
ตารางที่ 5 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและ.....	38
วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต.....	
ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมิน.....	42
กับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน.....	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีเจตนารมณ์ ที่จะแก้ไข ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการ จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชน และท้องถิ่นโดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและการจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญา ของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้วยโอกาสในหมู่บ้าน เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นการกระจายอำนาจในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน เชื่อมโยง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคมโดยการจัดตั้งกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุน เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพื่อเพิ่ม รายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การ สร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและ ชุมชนให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง และเสริมสร้าง กระบวนการพึ่งตนเองของหมู่บ้านและชุมชนในการเรียนรู้ การสร้างสรรค์และพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและส่งเสริม เศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมระดับล่าง ของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2544)

กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จและได้รับการจัดสรรโอนเงิน เข้ากองทุนหมู่บ้านแล้ว จึงสมควรที่จะประเมินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล ผู้ประเมินในฐานะ บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่จึงได้จัดทำเสนอการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในรูปสารนิพนธ์ขึ้น เพื่อให้ทราบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุ วัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ข้างต้นมากน้อยเพียงใด และเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถ ของตัวผู้ประเมินเอง

1.2 วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ

ในการจัดทำสารนิพนธ์เพื่อประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน 5 ข้อ ตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้หรือไม่กล่าวคือ

1.1 โครงการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ จะเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือ เพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ความจำเป็นเร่งด่วนและสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน

1.2 เป็นการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง

1.3 เป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.4 เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.5 เป็นการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน

2 เพื่อทราบปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. เพื่อให้เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ภายในชุมชนระดับหมู่บ้าน ตำบล และประเทศ

4. เพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามตัวชี้วัดที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

1.3 กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎี หรือต้นแบบทางความคิดเป็นกรอบแนวความคิดของประเด็นที่จะประเมิน หรือเค้าโครงในลักษณะของการเชื่อมโยงสัมพันธ์และต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ หรือเป็นสิ่งที่แสดงภาพรวมของประเด็นที่จะประเมิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมินโครงการ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินได้จำแนกรูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ 3 รูปแบบคือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย เป็นรูปแบบการประเมิน ที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ โดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย กับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินที่นำเสนอแนวคิดในรูปแบบนี้ได้แก่ ไทเลอร์ ครอนบาค และเคริกแพตทริก เป็นต้น

2. รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ เป็นรูปแบบการประเมินที่มีหลักการ ของการประเมินที่เป็นระบบ โดยมีการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการที่จะทำใหได้สารสนเทศ เพื่อที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณา ตัดสินใจที่เหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ได้นำเสนอแนวความคิด ในรูปแบบนี้ได้แก่ สดฟเฟิลบีม อัลคิน เป็นต้น

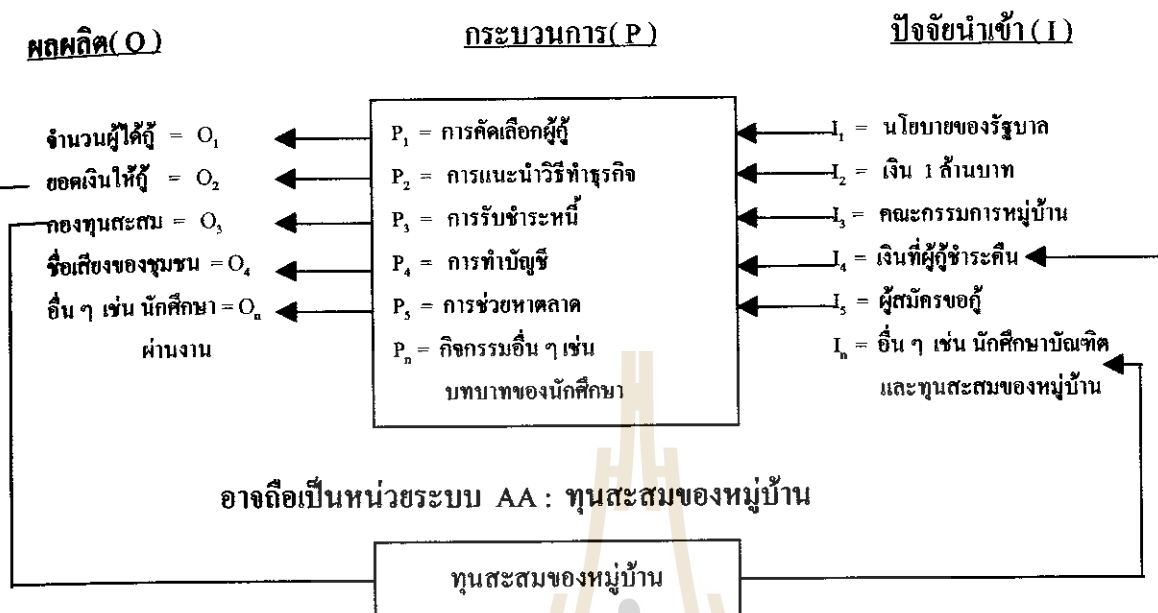
3. รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจคุณค่า เป็นรูปแบบการประเมินที่มีหลักการว่าการประเมินเป็นการกำหนดคุณค่า หรือดีราคา ของสิ่งที่ได้รับการประเมิน รวมทั้งให้ความสำคัญกับผลผลิตทั้งหมดของโครงการ โดยใช้กระบวนการประเมินที่เป็นระบบ ผสานกับวิธีการแบบธรรมชาติ ผู้เชี่ยวชาญที่ได้นำเสนอแนวความคิด ในรูปแบบนี้ได้แก่ สควิเวน สเตก โพรวิส เป็นต้น

แนวคิดและรูปแบบการประเมินมีอยู่หลายรูปแบบ ตามแนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินแต่ละบุคคลที่ได้นำเสนอดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นการเลือกรูปแบบการประเมินเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการควรจะได้มีการพิจารณาความเหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและจุดประสงค์ของโครงการที่จะประเมิน และในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ครั้งนี้ ผู้ประเมินจะใช้ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า”ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ ซึ่งอักษร CIPP มีความหมายดังนี้

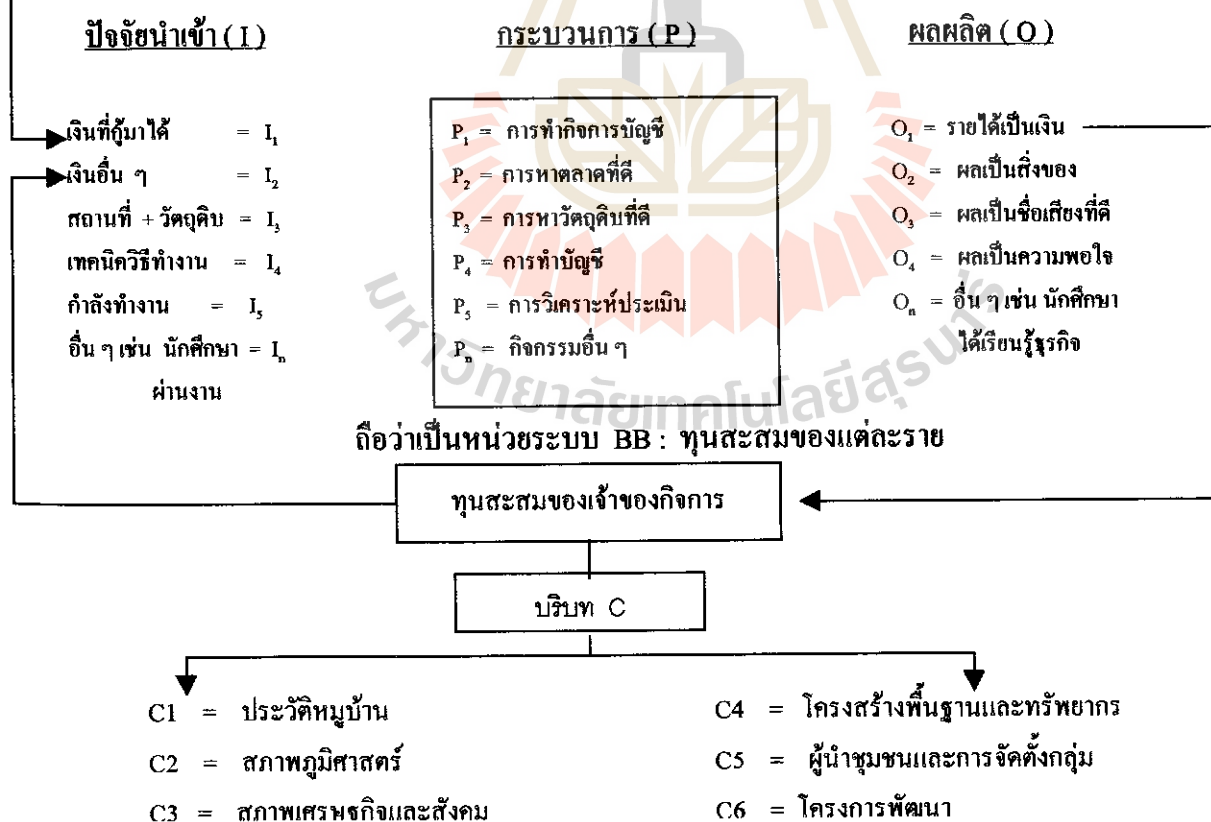
C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้า
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิต

องค์ประกอบในการประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ในรูปแบบของ มีส่วนประกอบดังแสดงตามแผนภาพข้างล่างนี้

หน่วยระบบ A: หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้

หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินการของผู้แต่ละราย (B1.....Bn)

แผนภาพที่ 1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองพลวงใหญ่ (ที่มา: ปรับปรุงจากชุดวิชาสารนิพนธ์)

จากแผนภาพที่ 1 แสดงโดยรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ และผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการ และแนะนำส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือหน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ตามรายการต่างๆดังปรากฏในแผนภาพ มีกระบวนการทำงาน ได้แก่ P ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภาพ และมีผลผลิต ได้แก่ O ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภาพ

หน่วยระบบ B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคน มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือกระบวนการทำอาชีพตามรายการ และมี O ได้แก่ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือหน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินกิจการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

บริบท C หมายถึงสภาพทั่วไปและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านดังปรากฏในแผนภาพ

1.4 วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเป้าหมายของโครงการกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. และบางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาแบ่งกลุ่มตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 บทที่ 4

ขั้นที่ 6 นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้ คือ

บทที่ 1 บทนำ เสนอเกี่ยวกับ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กรอบความคิด ทฤษฎี วิธีดำเนินการ และผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

บทที่ 2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

เมื่อทำสารนิพนธ์เสร็จแล้วผู้ประเมินคาดว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่
3. ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ และแนวทางวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่างๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชน
4. ผู้ประเมินได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลโครงการ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆอย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ศ.ท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

2.1.2 หลักการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีหลักการในการจัดสรรเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดังนี้

1. ความพร้อม ความสนใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน
2. ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เน้นความพร้อมของบุคคลทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุน
3. ความพร้อมของระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก
4. ความพร้อมของการบริหารจัดการที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันระหว่างกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองกับกองทุนอื่น ๆ ที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
5. การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
6. การติดตามและประเมินผลโดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

2.1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการจัดสรรเงินให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมืองทุกแห่ง แห่งละ 1 ล้านบาทเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา เสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2.1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ 2544
2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าวข้างต้นเป็นหลักในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ด้วย

2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเห็นควรมี ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้ มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนนโยบายและแผนงานในการจัดตั้ง และบริหารกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่าง รวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาอาศัยอำนาจตามความ ในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 นายกรัฐมนตรี โดย ความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2544 เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบข้อบังคับมติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้ว ในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

"กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ" หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

"กองทุน" หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

"หมู่บ้าน" หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

"ชุมชนเมือง" หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตการ ปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ

ข้อ 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ" โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายก รัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คนให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วเมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการในที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียง

ข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (2) กำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- (5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- (6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุน
- (7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการ อาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลาบางส่วนหรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- (10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้มีประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุม และค่าตอบแทนที่

ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรืแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และคณะกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจง และฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหาร และจัดการกองทุน
- (8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2.3 แบบคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การคิดตามสังเกตการณ์ คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากขบวนการ

คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวว่

1. ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละ 1 คน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน เข้าร่วมประชุม

2. ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และสนับสนุนให้การเลือกสรรกรรมการหมู่บ้าน ดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

3. ที่ประชุมชาวบ้านเป็นผู้กำหนดวิธีการเลือกสรรคณะกรรมการหมู่บ้าน เมื่อเสร็จแล้ว ให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน เมื่อแล้วเสร็จให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน ตลอดจนคณะกรรมการระดับอำเภอ สนับสนุนให้การเลือกสรรคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

4. ส่วนของชุมชนเมือง ให้ประธานคณะกรรมการระดับอำเภอ เป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามความข้อที่ 1

5. คณะกรรมการหมู่บ้าน ต้องยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการแห่งชาติ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการหมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน หลังจากได้รับเลือก

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะต้องเป็นไปตาม ข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่มีประวัติเสียทางการเงิน
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดว่ารอกการกำหนดโทษ
7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิ
9. ไม่เคยเป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

1. บริหารและจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. ออกระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการกองทุนฯ โดยที่

สมาชิกของหมู่บ้านเห็นชอบร่วมกัน

3. รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนข้อมูลสมาชิก ทั้งที่เป็นบุคคลหรือกลุ่มที่มีอยู่ใน

หมู่บ้าน

4. พิจารณาให้เงินกู้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้านได้ร่วมกันกำหนด

บ้านและชาวบ้านได้ร่วมกันกำหนด

5. ดำรงและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ อดสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน

ในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น

6. กรรมการกองทุนฯ มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี (แต่จะดำรงตำแหน่ง

เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้)

2.4 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมด้านต่างๆของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน อาชีพของประชากรในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผลผลิตด้านการเกษตรและอื่นๆ เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ อดสาหกรรมในครัวเรือน เป็นต้น และรายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมาจากจำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการ วิธีการคัดเลือกและ วันเวลาคัดเลือกโดยคณะกรรมการที่มีการคัดเลือกจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. การเตรียมพร้อมของหมู่บ้าน คือ ระเบียบข้อบังคับสำหรับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยคณะกรรมการได้กำหนดร่างระเบียบขึ้นมาแล้วเสนอให้ประชาชนลงมติเห็นชอบ ซึ่งมีข้อระเบียบดังต่อไปนี้

3.1 ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ (การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงินออม การถือหุ้น ค่าธรรมเนียม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก)

3.2 ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

3.3 ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และชำระคืนเงินกู้

3.4 ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกองทุน

3.5 ข้อบังคับเกี่ยวกับการเร่งรัดหนี้สิน

3.6 ข้อบังคับเกี่ยวกับสวัสดิการหมู่บ้าน

3.7 ข้อบังคับเกี่ยวกับดอกเบี้ย

4. ทุนค้ำเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งได้มาจากสมาชิกที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในรูปแบบของการถือหุ้น เงินออม ค่าธรรมเนียม เงินบริจาค ให้เปล่า หรืออื่นๆ

5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เช่น

5.1 วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการกระจายผลประโยชน์ให้ทั่วถึง

5.2 วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง

5.3 การให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อทำกิจกรรมอะไร และใช้หลักเกณฑ์อะไรในการพิจารณาเงินกู้

5.4 วิธีการในการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้

5.5 วิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้

5.6 วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้คืนเงิน และดอกเบี้ยตามสัญญา

2.5 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ มีดังนี้

1. ที่ตั้งของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ เลขที่ 142 หมู่ที่ 3 ตำบลระชนมงคล อำเภอมือง จังหวัด นครราชสีมา 30000

2. วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่

2.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก

2.2 เพื่อส่งเสริมการออกทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก

2.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก

2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม

3. แหล่งที่มาของกองทุนบ้านหนองพลวงใหญ่ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

3.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

3.2 เงินกู้ยืม

3.3 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน

3.4 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

3.5 เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก

3.6 เงินค่าหุ้น

3.7 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

4. คุณสมบัติของสมาชิก

4.1 สมาชิกต้องมีอายุ 20 ปี ถึง 70 ปี

4.2 จะต้องอาศัยอยู่ในหมู่บ้านอย่างน้อย 6 เดือนขึ้นไป

4.3 เป็นผู้มีความประพฤติดี ยึดหลักพระพุทธศาสนา

4.4 เป็นผู้ที่จะปฏิบัติตามระเบียบกองทุน

4.5 มีเงินฝากสัจจะและถือหุ้นอย่างน้อย หนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินห้าหุ้นของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน(หุ้น ๆ หนึ่งมีมูลค่าหุ้นละ 100 บาท)

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

5.1 ขึ้นคำขอสมัครเป็นสมาชิกได้ที่คณะกรรมการกองทุนพร้อมแนบสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

5.2 สมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งเป็นบุคคล และกลุ่มหรือองค์กรชุมชน

5.3 ค่าธรรมเนียมแรกเข้าเป็นบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรชุมชนเป็นราย ๆ ละ 10 บาท และค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิกรายละ 50 บาท เฉพาะบุคคลภายในหมู่บ้าน

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

6.1 ตาย

6.2 ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

6.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

6.4 ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วม

ประชุม

6.5 จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

6.6 จงปกป้องความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในโบสถ์คริสตจักร

6.7 นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

6.8 มีลักษณะ และหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 4

2.6 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการ
กู้ยืม เงินกู้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินโดยระบุวัตถุประสงค์ในการ กู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

3. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมด หรือบางส่วนให้
บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและ
รายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้กู้และผู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

4. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอน ตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

5. การกำหนดระยะคืนเงินกู้ ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา

6. ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงินให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระบุในข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอน

2.7 หลักการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพชีโมเดล

แนวความคิดของสตัฟเฟิลบีมในการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิฟท์โมเดล เพื่อนำมาเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

2.8 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่นักศึกษาให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักในการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาดรวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดังต่อไปนี้คือ วัตถุประสงค์ของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงานโดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง

4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวมทั้งข้อมูลหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. ให้บัณฑิตได้ยกระดับฐานะการศึกษาและมีศักยภาพด้านการบริหารโครงการ
2. มีรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องและรายงานผลการวิจัยกองทุน

บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ
2. ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุน
3. ส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุนให้มีประสิทธิภาพ

2.9 ผลการประเมินที่เกี่ยวข้อง

สุวรรณ รัฐกุล เจ้าหน้าที่ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ สายนโยบายการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยสำรวจใจช่วงเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม 2544 จากการสำรวจพบว่าเงินกองทุนหมู่บ้านถูกเบิกจ่ายไปใช้ในกิจกรรมการผลิต 89.1% คิดเป็น 1.1% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GPD) ส่วนที่เหลือ 10.9% ของเงินเบิกจ่ายแบ่งเป็น 6.5% ถูกนำไปเก็บอีก 3% นำไปเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและให้กู้ต่อ และ 0.4% นำไปใช้เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉิน การดำเนินนโยบายนี้ไม่ได้สำเร็จเพื่อแค่ได้มีการปล่อยเงินเข้าสู่ชนบทได้ครบตามเป้าหมายเท่านั้นแต่ยังคงมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นผลทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลในระยะยาวแต่เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านประสบผลสำเร็จในวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ควรมีการประชาสัมพันธ์รู้ดูแลอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ (มติชนสุดสัปดาห์ 24-30 มิถุนายน 2545 หน้า 16)

ขนิษฐา กาญจนรังษินนท์ และชูสม รัตนนิศย์ กลุ่มงานวิจัยและพัฒนากรมการพัฒนาชุมชนได้สัมภาษณ์ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน 570 คน ในพื้นที่ 12 อำเภอทั่วประเทศโดยการสุ่มตัวอย่างพื้นที่อย่างง่ายแบ่งเป็นหญิง 51.2% ชาย 48.8% อายุ 44 ปี จำแนกเป็นภาคกลาง 42.1% อีสาน 26.3% เหนือ 15.8% ใต้ 15.8% ผลการประเมินสถานการณ์กองทุนหมู่บ้านพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้คือ เงินกู้ส่วนใหญ่นำไปลงทุนกิจการการเกษตร 41.2% เลี้ยงสัตว์ 22.8% ค้าขาย 22.1% นอกนั้นนำไปทำอุตสาหกรรมครัวเรือน 4.6% ช่าง 4% และบ้างรายนำไปลงทุนกิจการมากกว่า 1 อย่าง 5.3% จำนวนเงินกู้ส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท 89.6% สูงกว่า 20,000 บาท

5.8% ต่ำกว่า 10,000 บาท 4.6% ระยะเวลาที่ส่วนใหญ่ 12 เดือน วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่เพื่อการลงทุนเพิ่มในอาชีพหลัก 65.4% เพื่ออาชีพรอง 28.6% และเพื่อกิจการใหญ่ 5.3% พฤติกรรมการชำระหนี้ที่ผ่านมาในรายที่ครบกำหนดผ่อนชำระแล้วพบว่า 86.6% ได้คืนตามกำหนดเวลาทุกครั้ง 12.6% คืนได้ตามกำหนดเวลาเป็นบางครั้ง 0.8% ไม่สามารถคืนตามกำหนดเวลาเลย (มติชนสุดสัปดาห์ 24-30 มิถุนายน 2545 หน้า 16)

กองทุนหมู่บ้านเป็นหนึ่งในนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสร้างอาชีพและเสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นการใช้จ่ายของภาครัฐอย่างรวดเร็วมีผลกระทบต่อสังคมและระบบเศรษฐกิจทั้งในการเพิ่มขึ้นของเงินลงทุนภาคเอกชนและผลกระทบต่อระบบการเงินสำหรับเงินกู้ที่เบิกจ่ายไปแล้วนี้ได้นำไปใช้ในกลุ่มขยายกิจการ 42% ของเงินที่เบิกจ่ายทั่วประเทศในกิจกรรมการผลิตที่มีอยู่เดิม นำไปใช้ในการลงทุนใหญ่ 25% ของเงินกองทุนที่เบิกจ่ายไป ในการสร้างงานหรืออาชีพใหม่ซึ่งรวม 2 กลุ่มนี้คิดเป็น 67% ทำให้ GPD ขยายตัว 0.8% ของ GPD และนำไปใช้ทดแทนแหล่งเงินกู้อื่น 33% (ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 17-19 มิถุนายน 2545 หน้า 4)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

เนื้อหาในบทที่ 3 นี้ ผู้ประเมินได้นำเสนอเกี่ยวกับ วิธีการประเมินโครงการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ วิธีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 วิธีการประเมิน

เป็นการประเมินโดยให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณ

3.1.1 รูปแบบการประเมิน

ในการประเมินครั้งนี้ ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบที่เรียกว่า จิฟฟ์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล

3.1.2 การศึกษาเฉพาะกรณี

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ หมู่ที่ 3 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 296 ครัวเรือน ทั้งนี้ผู้ประเมินได้เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่หมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ครั้งนี้ ประกอบด้วยสมาชิกของ 3 ระบบย่อยดังนี้

- A คือ คณะกรรมการกองทุน
- B คือ สมาชิกผู้ถูกราชการ
- C คือ ชาวบ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมินครั้งนี้ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ หมู่ที่ 3 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15	คน
2) สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	134	คน
2.1) สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	115	คน
2.2) สมาชิกทั่วไป	จำนวน	19	คน
3) ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	1,039	คน
4) ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	14	คน
5) ข้าราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	8	คน

3.3 เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินในครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 การสังเกตและจดบันทึก

การสังเกตและจดบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและจดบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

3.2 การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้านโดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.)

3.3 การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

3.4 การศึกษาเจาะลึกกรณีจากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 5 รายที่วัตถุประสงค์

การกู้แตกต่างกัน โดยการใช้ข้อมูลจาก บร.11

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

- 1) แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 2) แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
- 3) แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 4) แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติรายเดือน)
- 5) แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 6) แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 7) แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนเมืองในทัศนะของประชาชน)
- 8) แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 9) แบบรายงาน บร.9 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 10) แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 11) แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
- 12) แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดแผนแม่บทชุมชน)

3.4 ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ผู้ประเมินได้แบ่งตัวแปร ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลและวิธีเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้) ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ตารางที่ 3 ตารางที่ 4 และตารางที่ 5 ดังนี้

องค์ประกอบของการประเมิน				
หน่วยการประเมิน	C	I	P	P
ระดับหมู่บ้าน	C1=ปริมาณเป็นมาของหมู่บ้าน C2=สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน C3=สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน C5= โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ C6=ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น C7= โครงการพัฒนาที่ผ่านมา C8=ความเข้มแข็งของชุมชน	II-นโยบายรัฐบาล ระดับเขต แนวทางปฏิบัติจากส่วนกลาง (ปรัชญา วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์การประเมินความ พร้อม ระดับต่าง ๆ...) II2=การประชาสัมพันธ์ (ระดับประเทศ/ระดับจังหวัด/ระดับตำบล) II3=คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ II4=คณะกรรมการกองทุน(การได้มา,คุณสมบัติ) II5=การเตรียมความพร้อม/สร้างความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการกองทุน II6=เงินกองทุน 1 ล้านบาท II7=เงินทุนระยะสั้นอื่น ๆ ตามระเบียบฯ หมวด 6 ข้อ 23(2-18) II8=ใบเบิกจ่ายกองทุนหมู่บ้าน	PC1=การจัดทำระเบียบกองทุน(ทุกระเบียบ) PC2=การจัดทำเอกสารเพื่อขึ้นทะเบียนกองทุน PC3=ระบบบัญชีกองทุน PC4=กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกกองทุน PC4.1=การบริหาร PC4.2=กำหนดบทบาท PC4.3=ประเภทสมาชิก PC4.4=การทำทะเบียนสมาชิก PCS=กิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน PCS.1=การจัดตั้งผู้ดูแล PCS.2=การจัดทำเอกสารประกอบการกู้ PCS.3=การเงินให้กู้ PCS.4=การรับชำระหนี้ PC=การส่งเสริมการใช้เงิน PC6.1=กำหนดแนววิธีทำธุรกิจ PC6.2=การร่วมตลาด PC7=การตรวจสอบการใช้เงิน PC8=การจัดทำรายงานของคณะกรรมการและเผยแพร่ผลดำเนินงาน PC9=การจัดสรรผลประโยชน์ PC10=การสร้างเครือข่ายการเงิน โดยนักศึกษากองทุนและกิจกรรมอื่น ๆ	PD1=จำนวนสมาชิกกองทุน PD2=จำนวนผู้ใช้เงิน PD3=ยอดเงินที่ให้ออก PD4=จำนวนผู้ชำระเงินคืนตามกำหนด PD5=ยอดเงินชำระคืนตามกำหนด PD6=กองทุนสะสม(ความเคลื่อนไหว) ณ เดือน สิงหาคม PD7=การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ PD8=ทัศนคติของชุมชนต่องานกองทุน (กรรมการ,กิจกรรมฯ) ต่อบัณฑิตกองทุน PD9=การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ ความสามารในการพัฒนาตนเอง PD10=ความเข้มแข็งของชุมชนที่ผลิตจากกองทุนหมู่บ้าน
ระดับตำบล(ผู้กู้)	C9=อาชีพเดิม(หลักและรอง) C10=สมาชิกในครอบครัว C11=สภาพการอยู่อาศัย C12=รายได้ของครอบครัว C13=หนี้สินของครอบครัว	II9=จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ II10=จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ II11=สถานที่ในการประกอบอาชีพ II12=วัสดุ อุปกรณ์ II13=ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ II14=จำนวนแรงงาน II15=วัตถุดิบ	PC11=การใช้เงิน PC12=การหาความรู้เพิ่มเติม PC13=การหาตลาด PC14=การทำบัญชีรายจ่าย	PD12=ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้ PD12.1=ผล โดยตรง PD12.2=ผล โดยอ้อม

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน C1- ประเมินความเป็นมาหมู่บ้าน	1.ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน 2.คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน และเหตุใดจึงอพยพมา 3.สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร 4.อาชีพเดิม (อาชีพหลัก/รอง)คืออะไร 5.อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ 6.อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7.การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน , ไฟฟ้า , ประปา)	1.ผู้นำชุมชน 2.ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3.ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4.ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2.ศึกษาจากเอกสาร
C2-สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	1.ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2.อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3.แผนที่หมู่บ้าน	1.ข้อมูลจากเอกสาร 2.หมู่บ้าน 3.ผู้นำชุมชน	1.ศึกษาจากเอกสาร 2.สังเกต 3.สัมภาษณ์

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C-3สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	1.อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2.จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3.จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4.จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5.จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6.โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน 7.โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน) 8.โรคที่เจ็บป่วย 9.สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย	1.ผู้นำชุมชน 2.สถานีอนามัยตำบล 3.โรงเรียน 4.เกษตรตำบล 5.หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2.สังเกต
C4-วัฒนธรรมประเพณี	1.จำนวนวัด /โบสถ์ / มัสยิด 2.จำนวนพระ /เณร / บาทหลวง 3.ภาษาพื้นบ้าน 4.ประเพณีที่สำคัญ 5.ความเชื่อด้านต่างๆ (ศาลปู่ตาฯ)	1.ผู้นำชุมชน 2.ผู้อาวุโส 3.ชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2.ศึกษาจากเอกสาร 3.สังเกต

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C5-โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากร	1.จำนวนและสภาพ ของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน,ไฟฟ้า, ประปา,โทรศัพท์,หอ กระจายข่าว,ศาลา ประชาคม,ปราชญ์ ฯลฯ 2.จำนวนและสภาพ ทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ,แร่ ฯลฯที่เป็น สาธารณประโยชน์	1.ผู้นำชุมชน 2.หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2.สังเกต
C6-ผู้นำชุมชน การ รวมกลุ่มและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	1.ประเภทผู้ที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 2.กลุ่มต่างๆที่มีในอยู่หมู่ บ้าน (จำนวนสมาชิก ,ทุน ของกลุ่ม ,กิจกรรมกลุ่ม ,ปี ก่อตั้ง) 3.ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน ต่างๆ (ชื่อ ,อายุ ,ความเชี่ยวชาญ)	1.ผู้นำชุมชน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2.สังเกต
C7-โครงการพัฒนาที่ ผ่าน มา	1.โครงการของภาครัฐ 2.โครงการของภาคเอกชน โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้น เอง (ชื่อโครงการ กิจกรรม ของโครงการ) (ย้อนหลัง 5 ปี)	1.ผู้นำชุมชน 2.ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3.ข้อมูลที่บ้านทักไว้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2.ศึกษาจากเอกสาร 3.สังเกต

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C8-ความเข้มแข็งของชุมชน	1.ความสามัคคี 2.ความซื่อสัตย์ 3.การช่วยเหลือกัน 4.การยกย่องคนทำความดี 5.โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6.อาชีพที่เลี้ยงครอบครัวได้ 7.ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ ประองดอง 8.การรวมกลุ่ม 9.การประชุม/เสวนา สม่ำเสมอ 10.การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11.มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12.การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน	1.ชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร.2 ครั้งที่1 (มาจากข้อมูลดิบสัมภาษณ์ 55ครัวเรือน)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล C9-อาชีพเดิม	1.อาชีพหลัก/รอง 2.ผลประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่)	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10-สมาชิกในครอบครัว	1.สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ,สถานภาพสมรส,ระดับการศึกษา,ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว,การมีงานทำ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
C11-สภาพการอยู่อาศัย	1.มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สังเกต
C12-รายได้ของครอบครัว	1.รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
C13-หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1.จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2.สาเหตุของการมีหนี้สิน 3.แหล่งเงินกู้	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัยนำเข้า

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
I1-นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของ ระเบียบสำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของ ระเบียบกองทุนฯ	1. ระเบียบ สำนัก นายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่ง ชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I2-การประชาสัมพันธ์ (เอาหมู่บ้านเป็นที่ตั้ง ว่าข่าวสารมาแบบ ไหน โดยใช้สื่อแบบ ใด)	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการประชา สัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่เกี่ยว ข้อง 4. ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน 5. เอกสาร ประชา สัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
I3-คณะกรรมการ ระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะกรรมการ 2. องค์ประกอบคณะ กรรมการ 3. ทัศนกรรมการ ภาคประชาชน 4. การปฏิบัติหน้าที่ ของส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I4-คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา	1. คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
15-การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน	4.การพ้นจากตำแหน่ง 5.ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1.วิธีการในการเตรียมความพร้อม 2.เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม 3.จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม 4.หน่วยงาน/องค์กร ที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ส่วนราชการ 3.ชาวบ้าน 4.ผู้นำชุมชน	1.สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร. 3,บร. 9 (จากข้อมูลดิบ 55 ครั้งเรือน) 2. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
16-เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1.วันที่ได้รับอนุมัติ 2.การเก็บรักษาเงิน	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
17-เงินทุนสะสมอื่นๆ	1.ประเภท/จำนวน/ที่มาและการเก็บรักษาเงินทุนสะสมอื่นๆ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
18-บันทึกกองทุน	1.ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิการศึกษา,อายุ,เพศ, ภูมิลำเนา,สถานภาพสมรส,ความสามารถพิเศษ(ถ้ามี) 2.บทบาทหน้าที่	1.บันทึกกองทุนหมู่บ้าน 2.คู่มือนักศึกษา	1.ศึกษาตนเอง 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
I9-จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1.จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11
II10-จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1.จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
II11-วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1.วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11
II12-สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และวัสดุคิบในการประกอบอาชีพ	1.สถานที่ในการประกอบอาชีพ 2.วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ 3. วัสดุคิบ ในการประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
II13-ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	1.ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
II14-จำนวนแรงงาน	1.จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1-การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน
PC2-การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	1.กระบวนการในการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
PC3-ระบบบัญชีกองทุน	1.จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2.ชื่อบัญชี เช่น บัญชีถูกหนี,บัญชีเงินสัจจะ 3.ความเป็นปัจจุบัน 4.ผู้จัดทำ 5.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีกองทุน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC4-กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC4.1-การรับสมัคร	1.ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2.ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอน การ รับสมัครและเหตุผล 4.คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล 5.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3.ศึกษาจากเอกสาร
PC4.2-การหมดสมาชิกภาพ	1.การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3.ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3-ประเภทสมาชิก	1.การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC4.4-การทำทะเบียนสมาชิก	1.ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC-5กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			
PC5.1-ขั้นตอนการขอกู้	1.ขั้นตอนการขอกู้ 2.เอกสารประกอบการขอกู้ 3.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4.เอกสารโครงการการขอกู้	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC5.2-การคัดเลือกผู้กู้	1.หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2.วิธีการคัดเลือกและเหตุผล 3.ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3-การโอนเงินให้ผู้กู้	1.ขั้นตอนในการโอนเงิน 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3.หลักฐานการโอนเงิน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC5.4-การรับชำระหนี้	1.ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3.เอกสารในการส่งเงินคืน	1.สัมภาษณ์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC6-การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1-การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	1.ผู้แนะนำ 2.ประเด็นในการแนะนำ 3.วิธีการแนะนำ 4.จำนวนครั้งในการแนะนำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1.สัมภาษณ์
PC6.2-การช่วยเหลือตลาด	1.ผู้ที่ช่วยเหลือตลาด 2.วิธีการในการส่งเสริมการตลาด	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1.สัมภาษณ์
PC7-การตรวจสอบการใช้เงินกู้	1.ผู้ทำการตรวจสอบ 2.วิธีการตรวจสอบ 3.จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1.สัมภาษณ์
PC8-การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	1.ประเภทรายงานที่จัดทำ 2.ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3.วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกและชาวบ้าน 3.เอกสารการจัดทำรายงาน	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต 3.ศึกษาจากเอกสาร
PC9-การจัดสรรผลประโยชน์	1.สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC10-การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน	1.ประเภทเครือข่าย 2.กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่าย 3.วิธีการสร้างเครือข่าย 4.ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมเครือข่าย 5.ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย 6.ปัญหา อุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัณฑิตกองทุน 3.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกตแบบมีส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล PC11-การใช้จ่ายเงินกู้	1.รายละเอียดของการใช้จ่าย	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2.บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2.ศึกษาจากเอกสาร 3.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12-การหาความรู้เพิ่มเติม	1.วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สังเกตจากการเสวนาตามแบบ บร.6
PC13-การหาตลาด	1.วิธีการหาตลาด 2.ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
PC14-การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1.การจัดทำบัญชี(มี/ไม่มี) 2.ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2.บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมิน ผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน PD1-จำนวนสมาชิก กองทุน	1.จำนวนสมาชิกเดิม(ณ วันเริ่มตั้งกองทุน) 2.จำนวนสมาชิกที่มีการ เพิ่มขึ้น/ลดลง(31ก.ค. 45) 3.เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ ลดลง	1.คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน 2.ทะเบียนสมาชิกกอง ทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ ปร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3.ศึกษาจากเอกสาร
PD2-จำนวนผู้ที่ได้รับเงิน กู้	1.จำนวนครั้งที่มีการ อนุมัติให้กู้ 2.จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้ รับอนุมัติ 3.จำนวนผู้ได้รับอนุมัติ ให้กู้ต่อจำนวนสมาชิก กองทุนหมู่บ้านทั้ง หมด(31 ก.ค.45) 4.จำนวนผู้ได้รับอนุมัติ ให้กู้ จำแนกตาม บร.4	1.คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ ปร.4 2.ศึกษาจากเอกสาร
PD3-ยอดเงินที่ให้กู้	1.ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้ยืม และยอดเงินที่ได้รับ อนุมัติแต่ละครั้ง 2.ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติ ให้กู้ทั้งหมด(31ก.ค.45) 3.ยอดเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติจำแนกตาม บร. 4 ข้อ 5 นับถึง (31 ก.ค.45)	1.คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ ปร.4 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD4-จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	1.จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืนตามกำหนด(31 ก.ค. 45) 2.จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด (31ก.ค. 45) และเหตุผล 3.การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบปร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3.ศึกษาจากเอกสาร
PD5-ยอดเงินที่มีการชำระคืน	1.ยอดเงินกู้ที่นำมาชำระคืนนับถึง 31 ก.ค.45 จำแนกเป็นเงินต้น,ดอกเบี้ย,ค่าปรับ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบปร.4 2.ศึกษาจากเอกสาร
PD6-กองทุนสะสม	1.ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตามIT7 2.การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1.สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PD7-การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1.จำนวนผู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ 2.จำนวนผู้ที่ใช้เงินไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์โครงการ 3.เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1.การตรวจสอบตาม PC7	1.สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PD8-ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน	1.ทัศนคติต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิงบวก/ลบ 2.ทัศนคติต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิงบวก/ลบ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกและชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบปร.9 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD9- การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้(หลังจากทำ PD10)	1.ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2.กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3.ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย	1.บัณฑิตกองทุน	รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน(ตัวเอง)
PD-10 การเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเอง	1.ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2.ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.10
PD11-ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	1.ความสามัคคี 2.ความซื่อสัตย์ 3.การช่วยเหลือกัน 4.การยกย่องคนทำความดี 5.โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6.จำนวนครัวเรือนที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7.ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ปรองดอง 8.การรวมกลุ่ม 9.การประชุมเสวนา	1.สมาชิกและชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์แบบ บร.2 และ บร.7(จากข้อมูลดิบ 55 ครัวเรือน) 2.สังเกต

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล	10.การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11.มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุดิธรรม 12.การจัดทำแผน งานแก้ปัญหาชุมชน 13.ตัวชี้วัดความเข้มแข็ง ของชุมชนตาม ทัศนของชาวบ้าน		
PD12-ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้	1.ผลการใช้เงินกู้ตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงิน กู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต
PD12.1-ผลโดยตรง	1.ประสิทธิภาพ 2.การยอมรับจากชุมชน	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงิน กู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกตตามแบบ บร.10
PD12.2-ผลทางอ้อม	1.ประสิทธิภาพ 2.การยอมรับจากชุมชน	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงิน กู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกตตามแบบ บร.10

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกรณีศึกษาหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ หมู่ 3 ตำบลไชยมงคล อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการ ตามที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบชีพท์โมเดล ซึ่งมีตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลตามแบบการประเมิน ผู้ประเมินจึงได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน ดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้เพียงใด				
1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก		I6 I7	PC5 PC9	PD1-PD7
1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน		I9 I4	PC1-PC9	
1.3 การมีระบบการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง			PC1-PC14	PD9 PD10
1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน		I2 I5	PC10 PC11	PD2-PD6 PD8,PD10
1.5 ภาพประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม		I9	PC10	PD8-PD12

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1	C1-C8	I1-I4 I8-I15	PC1-PC10 PC11-PC14	PD8
3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายของการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้าน / ตำบล		I3 I8	PC10	PD9
4. เพื่อศึกษาคำขวัญวัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	C8			PD11

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6.2 การวิเคราะห์โดยไม่ใช้สถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่มีการบันทึกไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

หลังจากผู้ประเมินได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ซึ่งประยุกต์จากรูปแบบการประเมินแบบชีพชีโมเดล ดังกำหนดรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของบ้านหนองพลวงใหญ่ หมู่ที่ 3 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้านจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคลแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สภาพทั่วไปของหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ จากข้อมูลตัวชี้วัด(C1-C6)

ในหัวข้อสภาพทั่วไปของหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่จะกล่าวถึง ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจและสังคม โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร ผู้นำชุมชน และการรวมกลุ่มและปัญหาท้องถิ่น และโครงการพัฒนาซึ่งมีรายละเอียดดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมา (C1)

บ้านหนองพลวงใหญ่ เป็นหมู่บ้านที่ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อประมาณ พ.ศ. 2451 หรือเมื่อประมาณ 94 ปีที่ผ่านมา โดยมีนายบุญ-นางแจ่ม สืบจะบก สองสามีภรรยาซึ่งอพยพมาจาก ตำบลหนองจะบก อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน พร้อมกันนี้ก็มีนายดี รวมคอน ซึ่งอพยพมาจากตำบลคอน อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ทั้งสองครอบครัวนี้อพยพมาตั้งบ้านเรือนเพื่อจับจองที่ดินทำกิน สาเหตุที่เรียกว่าบ้านหนองพลวงใหญ่ ก็เนื่องจากว่ามีดินพลวงขนาดใหญ่อยู่ริมหนองน้ำ ซึ่งเมื่อก่อนมีดินพลวงเยอะมากแต่ปัจจุบัน คงเหลือแต่สระน้ำซึ่งถูกขุดลอกให้เป็นแหล่งน้ำสาธารณะประจำหมู่บ้านไปแล้ว ชาวบ้านหนองพลวงโดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือ ทำไร่มันสำปะหลังและไร่อ้อย ส่วนการเลี้ยงสัตว์ ค้าขาย การทำสวน อาชีพรับจ้างและอาชีพรับราชการมีเป็นส่วนน้อย

ด้านสาธารณูปโภคนั้นในสมัยก่อนชาวบ้านหนองพลวงใหญ่จะใช้ตะเกียงน้ำมัน ก๊าซจุดไฟให้สว่างในเวลากลางคืน จนเมื่อ พ.ศ. 2531 จึงมีไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านซึ่งปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้

ทุกครัวเรือน พร้อมกันนั้นยังมีหอกระจายข่าว ซึ่งจัดตั้งในปี พ.ศ. 2532 เพื่อประโยชน์สำหรับการเรียกประชุมชาวบ้าน เปิดข่าวให้ชาวบ้านฟัง และชี้แจงเรื่องสำคัญให้ชาวบ้านทราบ ถนนเข้าสู่หมู่บ้านหนองพลวงใหญ่แต่เดิมเป็นถนนดินธรรมดาต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2534 จึงได้งบประมาณสร้างเป็นถนนลูกรังความยาว 4250 เมตร และเมื่อปี พ.ศ. 2542 ได้งบประมาณสร้างเป็นถนนลาดยางความยาว 4250 เมตร ถนนภายในหมู่บ้านบางสายเป็นถนนคอนกรีตบางสายเป็นถนนลูกรัง น้ำประปาสร้างเมื่อพ.ศ. 2542 เป็นระบบประปาแบบผิวดินโดยใช้น้ำจากอ่างห้วยยาง ซึ่งปัจจุบันน้ำประปายังมีใช้ไม่ครบทุกครัวเรือนเนื่องจากน้ำไม่พอเพียง ระบบการสื่อสารมีตู้โทรศัพท์สาธารณะภายในหมู่บ้านจำนวน 2 ตู้

2. สภาพภูมิศาสตร์ (C2)

หมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองนครราชสีมา มาทางทิศใต้ประมาณ 21 กิโลเมตรซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมด 10,600 ไร่ เป็นที่ราบลุ่ม มีความลาดเอียงจากทิศเหนือและทิศตะวันออกเอียงเหนือ ไปยังทิศใต้

สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนมีการระบายน้ำได้ดี สามารถให้น้ำซึมผ่านได้ดีตอนบน ตอนกลางน้ำซึมผ่านได้ปานกลาง ดินบนมีสิน้ำตาลเข้ม และน้ำตาลปนเทา มีความสมบูรณ์ปานกลางเหมาะสมในการปลูกพืชไร่

ป่าไม้ส่วนใหญ่ เป็นป่าเต็งและป่ารัง มีพื้นที่เป็นป่าช้าจำนวน 6 ไร่ และพื้นที่สาธารณะบริเวณสระน้ำและศาลาเอนกประสงค์กลางหมู่บ้านจำนวน 12 ไร่

แหล่งน้ำที่สำคัญของบ้านหนองพลวงใหญ่คือ อ่างเก็บน้ำห้วยยางซึ่งอยู่ทางทิศใต้ และสระน้ำสาธารณะกลางหมู่บ้านขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการอุปโภค-บริโภคได้ตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังมีบ่อบาดสาธารณะจำนวน 13 บ่อที่สามารถใช้การได้ แต่ยังไม่มียแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร

3. สภาพเศรษฐกิจและสังคม (C3)

หมู่บ้านหนองพลวงใหญ่มีการดำรงชีวิตแบบเครือญาติ พี่พาสืบซึ่งกันและกัน ระบบครอบครัวส่วนใหญ่เป็นระบบครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย แต่การแยกครอบครัวก็จะสร้างบ้านอยู่ในเขตที่ดินของพ่อแม่ที่ยกให้ซึ่งอยู่ในรั้วเดียวกัน

ผู้นำชุมชนคือผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือเพราะเป็นผู้นำที่มีความเข้มแข็ง มีคุณธรรมและมีความยุติธรรม

เศรษฐกิจภายในชุมชนยังไม่คล่องตัวเท่าที่ควร เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป

4. โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร (C4)

บ้านหนองพลวงใหญ่มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่อื่นๆคือ ทิศเหนือติดต่อกับบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ต.ไชยมงคล และ ต.โพธิ์กลาง อ.เมือง จ.นครราชสีมา ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านบุตา หมู่ที่ 2 ต.ไชยมงคล อ.เมือง จ.นครราชสีมา ทิศตะวันออกติดต่อกับ ต.ท่าอ่าง ต.พลับพลา อ.โชคชัย และ ต.หนองบัวศาลา อ.เมือง จ.นครราชสีมา ทิศตะวันตกติดต่อกับ บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ต.ไชยมงคล อ.เมือง จ.นครราชสีมา

ทรัพยากรธรรมชาติของบ้านหนองพลวงใหญ่ป่าไม้เป็นป่าเต็งและป่ารัง ที่เป็นแหล่งน้ำก็มีสระน้ำกลางหมู่บ้านจำนวน 1 แห่งเป็นแหล่งน้ำที่ชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ใช้ประโยชน์ร่วมกันสามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี

ปัจจุบันบ้านหนองพลวงใหญ่มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 296 ครัวเรือนมีประชากรทั้งหมด 1,173 คน ชาย 581 คน หญิง 592 คน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและทำไร่ มันสำปะหลังรองลงมาคือทำไร่อ้อย และสวนมะม่วง สภาพดินของบ้านหนองพลวงใหญ่มีลักษณะเป็นดินร่วน มีการระบายน้ำได้ดีในดอนบน ดอนกลางน้ำซึมผ่านได้ดีปานกลาง ดินบนเป็นดินร่วน มีสีน้ำตาลปนเทา มีความสมบูรณ์ปานกลาง เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ มีแหล่งน้ำที่สำคัญคืออ่างเก็บน้ำห้วยยางและสระน้ำกลางหมู่บ้านมีขนาดใหญ่ มีระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์สาธารณะ บ่อน้ำสาธารณะ ถนนลาดยางเข้าหมู่บ้าน ภายในหมู่บ้านเป็นถนน คสล. ซึ่งมี 4 สายหลักในหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดหนองพลวงใหญ่ซึ่งมีพระสงฆ์ 6 รูป มีโรงเรียนสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนทั้งหมด 180 คน มีครู 12 คน ชาวบ้านได้เรียนหนังสืออ่านออกเขียนได้ร้อยละ 99.3 ผู้นำเป็นผู้ใหญ่บ้านที่มีความเข้มแข็ง ชาวบ้านมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรงตามเกณฑ์ จปฐ.

ระบบครอบครัวส่วนใหญ่เป็นระบบครอบครัวเดี่ยว มากกว่าครอบครัวขยาย ในรอบหนึ่งปีการทำบุญต่าง ๆ คือ การทอดผ้าป่า เทศมหาชาติ ทำบุญวันสงกรานต์ ทำบุญกลางบ้าน ทำบุญวันสารทไทย และประเพณีลอยกระทง

การปกครองอยู่ในเขตการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยมงคล ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การคมนาคม ใช้ทางหลวงหมายเลข 304 (นครราชสีมา-กบินทร์บุรี) ถนนวงแหวน
เชื่อมต่อจากถนนมิตรภาพ (จุดเริ่มจากหลวงหมายเลข 304 ไปบรรจบถนนสายนครราชสีมา-โชค
ชัย) และถนนโยธาธิการ บ้านไชยมงคล-หนองพลวงใหญ่

ในรอบหนึ่งปีในหมู่บ้านจะมีการทำบุญหรืองานประเพณีต่าง ๆ คือ เดือนมกราคมก็
จะมีการทอดผ้าป่า เดือนกุมภาพันธ์ก็จะเป็นเทศมหาชาติ เดือนเมษายนก็มีการทำบุญวัน
สงกรานต์และในวัน สงกรานต์นี้เองก็มีการทำบุญกลางบ้านด้วยในเดือนกันยายนก็มีการดัก
บาตรสารทหรือเรียกว่าสารทไทย เดือนพฤศจิกายน จะมีการลอยกระทง

ชาวบ้านหนองพลวงใหญ่จะได้เรียนหนังสือ และประมาณ 99.3% อ่านหนังสือออก และ
เขียนหนังสือได้ ส่วนสุขภาพอนามัย จากข้อมูล จปฐ. ชาวบ้านหนองพลวงใหญ่มีสุขภาพอนามัย
แข็งแรงดีผ่านเกณฑ์ จปฐ.ทุกข้อ (จากข้อมูล จปฐ. 2543)

5. ผู้นำชุมชน และการรวมกลุ่ม (CS)

หมู่บ้านหนองพลวงใหญ่มีผู้นำหมู่บ้านที่มาจากเลือกตั้งคือตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
และตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และที่มาจากการแต่งตั้งคือตำแหน่งคณะ
กรรมการหมู่บ้าน ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. นายสมพงษ์	พรคอน	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้าน
2. นายประสาท	พรมคง	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
3. นายกอง	กล้ากระโทก	ตำแหน่ง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายแขก	แดงคอน	ตำแหน่ง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
5. นายนิพนธ์	สุรมณี	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน
6. นางโชติกา	รวมคอน	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน
7. นายสุวรรณ	ญาติคอน	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน
8. นายจัด	ม่วงกระโทก	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน
9. นายสมพล	บรรจงปรุ	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน
10. นายเมี้ยน	เปลื้องกระโทก	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน
11. นายสัญญา	ศรีรักษา	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน
12. นางอ๊ะ	รวมคอน	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน
13. นางวงเดือน	ก้ามกระโทก	ตำแหน่ง	คณะกรรมการหมู่บ้าน

บ้านหนองพลวงใหญ่มีการจัดตั้งกลุ่ม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่ม
เกษตรกรไร่นาสำปะหลัง และกลุ่มฉาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีการประชุมภายใน
กลุ่มเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อปรึกษาปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

6. โครงการพัฒนาที่ผ่านมา (C6)

ภาครัฐบาลได้เข้ามาช่วยเหลือหมู่บ้านหลายโครงการโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นอกจากนี้ก็ยังมีโครงการจัดให้มีถังขยะที่มาตรฐานประจำหมู่บ้านเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโรค

ภาคเอกชนที่เข้ามาร่วมมือช่วยพัฒนาหมู่บ้านจะเป็นในรูปแบบเงินอุดหนุนจากพรรคการเมือง ตามโครงการต่าง ๆ ที่ชาวบ้านร่วมกันเสนอขึ้น เช่น เงินอุดหนุนให้มีการติดตั้งหลอดไฟฟ้าตามแยกต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านเพื่อให้แสงสว่างเวลากลางคืน เงินอุดหนุนพัฒนาสนามกีฬาสำหรับเยาวชนภายในหมู่บ้าน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก

กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ได้รับอนุมัติเงินเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 โดยเก็บรักษาเงิน 1 ล้านบาทไว้ที่ธนาคารออมสิน สาขาประจวบคีรีขันธ์ หมายเลขบัญชีธนาคาร กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ เลขที่ 06-4318-20-011277-3 ส่วนเงินกองทุนนี้จะที่สมาชิกกองทุนได้ร่วมกันสะสมไว้จำนวน ยอดเงิน 13,400 บาท เก็บเงินไว้ที่ธนาคารออมสิน สาขาประจวบคีรีขันธ์ เลขที่บัญชี 06-4318-20-011275-5

ขั้นตอนในการขอกู้และเอกสารประกอบการกู้

1. ต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนก่อน
2. เขียนโครงการอาชีพที่จะขอกู้เงินไปลงทุน
3. ขึ้นเอกสารประกอบการกู้ได้แก่ สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาสมุดเงินฝากธนาคารออมสิน หมายเลข สำเนาสมุดเงินฝากธนาคารออมสินผู้ขอกู้ต้องไปเปิดบัญชีกับธนาคารออมสินก่อน

4. กรรมการพิจารณาตรวจสอบ เพื่ออนุมัติเงินแล้วให้ทำสัญญา 1 ชุด และมีบุคคลค้ำประกัน 2 คน

ขั้นตอนนี้มีปัญหาและอุปสรรคตรงที่ชาวบ้านเขียนโครงการที่จะดำเนินงานไม่เป็นอ่านหนังสือไม่ออกและเขียนหนังสือไม่ถูก

การคัดเลือกผู้กู้

1. ผู้ขอู้ต้องมีชื่อในทะเบียนบ้านอยู่ในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ไม่น้อยกว่า 1 ปี
2. มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. ไม่ติดการพนัน ไม่พิการสามารถประกอบอาชีพได้
4. ต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนก่อน

การดำเนินงานตามขั้นตอนนี้จะไม่พบปัญหาและอุปสรรคใดๆ
หลักเกณฑ์ในการอนุมัติเงินกู้

1. พิจารณาจากโครงการของผู้กู้ว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน
2. พิจารณาขอเงินที่ขอกู้ว่าเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินการตามโครงการ

หรือไม่

3. พิจารณาจากประวัติส่วนตัวของผู้กู้ ประวัติด้านความประพฤติ และประวัติด้าน

การเงิน

ขั้นตอนนี้จะมีความตรงที่ผู้กู้ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ต้องการจะได้รับเงินเต็มจำนวนที่ขอกู้เท่านั้น

การโอนเงินให้ผู้กู้

1. ผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้แล้วต้อง ไปเปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคารออมสินสาขา

ประชุมพล

2. กรรมการกองทุนจะ โอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ เข้าบัญชี

ของสมาชิกผู้ขอู้

ขั้นตอนนี้จะมีความปัญหาเนื่องจากสมาชิกผู้กู้ขอได้เงินสดที่สะดวก รวดเร็วไม่
ต้องการผ่านระบบบัญชียุ่งยากหลายขั้นตอน

การรับชำระหนี้

1. ผู้กู้แจ้งความประสงค์ขอชำระหนี้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยต่อคณะกรรมการกองทุน
2. ผู้กู้นำเงินที่จะชำระคืน ไปโอนเข้าบัญชีเงินล้านของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวง

ใหญ่ ผ่านทางธนาคารออมสินสาขาประชุมพล

3. ผู้กู้นำใบเสร็จรับเงินหรือใบแจ้งการโอนเงินมามอบแก่คณะกรรมการกองทุน
4. ชกเลิกสัญญากู้ยืมเงิน

ขั้นตอนนี้ยังไม่พบปัญหาใด ๆ เนื่องจากยังไม่ครบกำหนดคืนทุน

การจัดสรรผลประโยชน์

1. ค่าตอบแทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 30 %
2. เป็นเงินปันผลค่าหุ้น 30 %

3. จัดสวัสดิการแก่ผู้ยากไร้และด้อยโอกาส 10 %
4. เป็นทุนการศึกษาแก่เด็กเรียนดีแต่ยากจน 10 %
5. เป็นงบฉุกเฉิน เจ็บป่วย และอุทกภัย วาตภัย 10 %
6. เป็นงบพัฒนาหมู่บ้าน 5 %
7. เป็นงบอื่นๆตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร 5%

จำนวนสมาชิกกองทุน

จำนวนสมาชิก ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2544 มีสมาชิกกองทุน 134 คน และมีสมาชิกผู้
เงินไปแล้ว 115 ราย

เงินกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ได้มีการอนุมัติให้กู้เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน
สร้างรายได้แล้ว ตัวอย่าง เช่น

1. นายวัฒนา เพ็ชรกระโทก ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 10,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อทำไร่อ้อย
2. นายกลิ้ง ชุมกระโทก ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 8,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อ
เลี้ยงสุกร
3. นางสาวพะเยาว์ ญาคีคอน ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 10,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อขายของชำ
4. นางสาวกัญญารัตน์ คล้ายกระโทก ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 7,000 บาท
วัตถุประสงค์เพื่อค้าขาย
5. นางประกอบ กล้ากระโทก ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 10,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อทำไร่มันสำปะหลัง
6. นายเทียม ถ้ามกระโทก ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 6,000 บาท วัตถุประสงค์
เพื่อทำนา

ผู้ที่ใช้เงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้ที่กู้ไปเพื่อ
ทำไร่มันสำปะหลัง ทำไร่อ้อย และการค้าขาย ส่วนผู้ที่กู้ไปเพื่อเลี้ยงสุกรนั้นไม่ได้นำเงินไปใช้ตาม
วัตถุประสงค์

ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่มีทั้งหมด 15 คนโดยแยกเป็นชาย 9
คน หญิง 6 คน คุณสมบัติของกรรมการทั้งหมดต้องเป็นคนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่
ไม่ต่ำกว่า 2 ปี เป็นบุคคลที่ทุ่หมัดและเสียสละเพื่องานส่วนรวมของหมู่บ้านมาโดยตลอด และเป็นผู้
นำกลุ่มต่าง ๆ ที่เคยผ่านงานด้านบริหารจัดการมาแล้วบางส่วน คณะกรรมการทั้ง 15 คนจะถูกแต่งตั้ง

ตั้งมาจากชาวบ้านทั้งหมดที่มาร่วมทำประชาคม ประมาณ 3 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ โดยวิธีเสนอชื่อบุคคลที่เหมาะสมทั้ง 15 คน แล้วให้ชาวบ้านทั้งหมดยกมือสนับสนุน และคณะกรรมการที่ถูกเสนอชื่อจะต้องมีความเต็มใจและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที คณะกรรมการ 1 ชุดจะดำรงตำแหน่ง 2 ปี เมื่อบริหารงานไปได้ 1 ปี คณะกรรมการจะจับฉลากออกถึงหนึ่งแล้วเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทนชุดที่จับฉลากออกไป ส่วนการจัดสรรตำแหน่งต่าง ๆ คณะกรรมการทั้งหมดจะคัดเลือกกันเองตามความเหมาะสม โดยดูจากความสามารถ ความรู้ และประสบการณ์การทำงานของแต่ละคน การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการได้แก่

1. เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 2 ปี
2. ตาย
3. ลาออก

กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เริ่มต้นจากคณะกรรมการที่เป็นแกนนำหลัก ๆ เช่น ประธานกองทุน เภรณูญิกกองทุน และเลขานุการกองทุนได้ช่วยกันร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ โดยพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน นำระเบียบกองทุนที่ร่างเสร็จทั้งหมดเสนอต่อที่ประชุมชาวบ้าน เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติต่อไป ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการร่างระเบียบกองทุนส่วนใหญ่ จะเป็นเรื่องระยะเวลาคืนทุนภายใน 1 ปี ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จะขยายระยะเวลาให้ยาวออกไปมากกว่า 1 ปี ตามความประสงค์ของชาวบ้านไม่ได้

ข้อ 1.2 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจพอเพียง

ชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ได้มีการพึ่งพาตนเองตั้งแต่กระบวนการสรรหาคณะกรรมการกองทุน กระบวนการร่างระเบียบกองทุน กระบวนการจัดทำบัญชีกองทุน ซึ่งการบริหารจัดการดังกล่าวจะมีการช่วยเหลือประสานงานกันของคณะกรรมการกองทุนทุกฝ่าย มีการประชุมร่วมกันเดือนละ 1 ครั้งเพื่อเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งปัญหาด้านการบริหารจัดการกองทุน ปัญหาของสมาชิกผู้กู้เงิน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างศักยภาพกองทุนให้เข้มแข็งยั่งยืน เมื่อปัญหาถูกแก้ไขการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ก็คล่องตัวโดยเฉพาะด้านการประกอบอาชีพของสมาชิกเกิดความเชื่อมั่น ส่งผลให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในกลุ่มอาชีพเดียวกัน นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในอนาคตโดยพึ่งพาภาครัฐให้น้อยที่สุด ทำให้มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศได้อีกระดับหนึ่ง

ประโยชน์จากการพึ่งพาตนเองดังกล่าวทำให้สมาชิกกองทุนและคณะกรรมการกองทุนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านทำให้เกิด

ประสบการณ์ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันขึ้นระหว่างหมู่บ้านอื่นภายในตำบลเดียวกัน เช่น ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (สรช.) ซึ่งประกอบด้วยองค์กรเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในตำบลเดียวกัน เชื่อมโยงกับองค์กรกลุ่มอาชีพ และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการเกษตรภายในตำบลเดียวกัน กิจกรรมของเครือข่ายนี้จะเน้นที่การช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันในการร่วมแก้ปัญหา พัฒนาชุมชนนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ข้อ 1.3 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

การให้ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากต่อการพัฒนาอาชีพของชาวบ้าน เพราะอาชีพเกษตรกรรมที่ต้องอยู่กับท้องไร่ท้องนาโอกาสที่จะทราบข่าวความเคลื่อนไหวทางการตลาดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับผลผลิตมีน้อยมาก ดังนั้นในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ จะมีผู้ใหญ่บ้านและอบต. เป็นประชาสัมพันธ์และผู้สื่อข่าวเนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะเข้าร่วมประชุมกับทางราชการเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐแล้วนำไปถ่ายทอดให้กับชาวบ้านอีกต่อหนึ่ง สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ก็จะมีหลายรูปแบบ เช่น ผู้ใหญ่บ้านพูดผ่านหอกระจายข่าว การปิดประกาศข่าวสารไว้ที่ศาลาแจ้งข่าวชาวบ้าน และการเรียกประชุมชาวบ้านทั้งหมดเพื่อรับฟังร่วมกัน

ส่วนการสร้างความร่วมมือของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ประธานกองทุนจะศึกษาและรวบรวมความรู้ รับฟังข่าวสารเรื่องของกองทุน และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของภาครัฐแล้วนำมาถ่ายทอดให้คณะกรรมการกองทุนทั้งหมด 15 คนได้รับทราบและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อเพิ่มวิสัยทัศน์ กรอบความรู้ นำมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนของหมู่บ้าน ทั้งนี้บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านก็ได้ร่วมเสริมสร้างเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านด้วยการทำเวทีชาวบ้าน ร่วมเสวนาให้สมาชิกกองทุนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน การแบ่งกลุ่มอาชีพ เพื่อให้สมาชิกกองทุนช่วยเหลือเกื้อกูล แก้ปัญหาร่วมกัน เป็นต้น

นอกจากนี้การมีแหล่งเงินทุนในหมู่บ้านเช่น กองทุนเงินล้าน เงินออมทรัพย์ กองทุนเงินสัจจะ ช่วยเหลือเกื้อหนุนให้เกิดการลงทุน สร้างงาน สร้างรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจของหมู่บ้านได้อีกระดับหนึ่ง

ข้อ 1.4 ประชากรมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

การเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับประชาชนชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ โดยเฉพาะโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีบัณฑิตกองทุนเป็นแกนนำ โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกกองทุนระดับหมู่บ้าน เช่น จัดกิจกรรมเสวนาของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนและประกอบอาชีพเดียวกัน ได้แก่กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย และบริการ เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น และสรุปผลร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรม สรุปรบทเรียนชุมชนโดยให้คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุนเสวนาร่วมกัน

การกำหนดแผนแม่บทชุมชน AIC โดยขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ได้แก่ คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาต่างๆ ครูในโรงเรียน และพัฒนาการประจำตำบล เพื่อวิเคราะห์แผนแม่บทร่วมกัน

จากการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับหมู่บ้านที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นการสร้างศักยภาพของประชากรในหมู่บ้าน และเชื่อมโยงไปสู่การเพิ่มศักยภาพของประชากรระดับท้องถิ่นในตำบลเดียวกัน โดยบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านที่อยู่ในตำบลเดียวกันร่วมกัน จัดทำเวทีสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน โดยที่มีตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมเสวนาและสรุปผลร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ ของประชากรในระดับตำบลขึ้นตามลำดับ

อุปสรรคที่พบจากการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ดังกล่าว ก็คือจะได้รับความร่วมมือ น้อยมาก โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับตำบล เพราะตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านไม่ยอมเสียสละเวลาร่วมเสวนา เพราะไม่ได้ค่าตอบแทนจากการเดินทาง และเสียเวลาจากการประกอบอาชีพส่วนตัว

ทัศนคติของชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ที่มีต่อกองทุนเงินล้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่รู้สึกยินดีมากที่มีกองทุนอยู่ในหมู่บ้าน เพราะจะช่วยให้ชาวบ้าน ได้มีแหล่งกู้ยืมเงินในหมู่บ้านที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ แต่ทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อคณะกรรมการกองทุนพบว่า ชาวบ้านยังไม่เข้าใจบทบาทของคณะกรรมการกองทุน ยังมองในแง่ลบที่ว่าคณะกรรมการกองทุนจะเข้ามาหาผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง

ผลการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่ จะไม่ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ แต่จะนำเงินไปเพิ่มทุนในอาชีพ ที่ตนเองได้ทำมาก่อนที่จะมีเงินกองทุนมาช่วยเหลือ ซึ่งสมาชิกผู้กู้เงินทุกคนมีประสบการณ์ในด้านอาชีพเหล่านั้นอยู่แล้ว แต่ลักษณะการดำเนินงานหลังจากกู้เงินกองทุนไปเพิ่มเติมแล้ว ก็ยังอยู่ในรูปแบบเดิม ไม่ได้เพิ่มประสิทธิภาพในอาชีพเท่าที่ควร ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาอาชีพที่แน่นอน ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปังจ้ยด้านบวกและปังจ้ยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของการระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.1 ปังจ้ยด้านบวกที่ส่งเสริมให้กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่บรรลุเป้าหมายได้ เริ่มต้นที่ชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ มีลักษณะครอบครัวที่เป็นเครือญาติกันเกือบทั้งหมู่บ้านล้วนแต่เป็นคนพื้นเมืองโคราชแต่ดั้งเดิมจะมีอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ก็มีจำนวนน้อยมาก ชาวบ้านจึงมีความผูกพันกัน รักใคร่และปรองดองกันมาโดยตลอด เมื่อมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นใกล้กับหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านมีงานทำ มีอาชีพที่มั่นคงทุกครัวเรือนไม่ทิ้งถิ่นฐานไปทำงานที่อื่นจึงเกิดความอบอุ่น

ในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ศพ กลุ่มสตรีแม่บ้านเพื่อการเกษตร จัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมกันพัฒนาอาชีพของกลุ่มแม่บ้านที่ว่างงานเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว

ด้านคณะกรรมการกองทุนก็มาจากการแต่งตั้งของชาวบ้านและมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนเป็นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านอยู่เป็นประจำและมีความเสียสละเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

ด้านผู้นำหมู่บ้านโดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านมีความซื่อสัตย์มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเมตตาและเสียสละเวลาเพื่อการทำงานของหมู่บ้านมาโดยตลอด

บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ คือ นางสาวปริญญ์ เกียนครบุรี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมได้ทุ่มเทและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น มีจุดมุ่งหมายอยากเห็นกองทุนหมู่บ้านพัฒนาไปพร้อม ๆ กับอาชีพของชาวบ้าน

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ได้แก่ ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐผู้กองทุน เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่และสมาชิกกองทุนยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของกองทุนยังไม่มีตัวแทนภาครัฐมาอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านและสมาชิกกองทุนให้เข้าใจถึงเป้าหมายของกองทุนเงินล้านในทิศทางเดียวกัน

การที่ผู้นำชุมชนแบ่งเป็นฝ่ายเห็นแก่ประโยชน์ของพวกพ้องของตนทำให้เกิดความขัดแย้งของผู้นำทั้งที่เลือกตั้งมาเป็นทางการและผู้นำที่ได้รับเลือกตั้งอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้ชาวบ้านเกิดความไม่มั่นใจ ไม่เชื่อมั่นในศักยภาพของกองทุน ขาดการร่วมมือประสานงานกันระหว่างผู้นำชาวบ้านบางกลุ่มกับชาวบ้านทั่วไปและสมาชิกกองทุน การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องกองทุนที่ไม่ถูกต้องเป็นการบั่นทอนความก้าวหน้าของกองทุนเป็นอย่างยิ่ง

หนี้สินเดิมของชาวบ้าน โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งทั้งเงินกู้ในระบบ เงินกู้จากสถาบันการเงิน และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เงินกู้นอกระบบ ได้แก่ เงินกู้จากนายทุนซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยสูงมาก จากการสัมภาษณ์พบว่าสมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่มีหนี้สินเดิมอยู่มาก

ไม่มีสถานที่สำหรับใช้บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นอาคารหรือสำนักงานที่มั่นคง จึงไม่มีระบบการจัดเก็บเอกสารที่ถูกต้องเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การค้นหาและยังไม่มีการจัดทำบัญชีที่มีระบบ ทำให้การตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุงลำบาก

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในหมู่บ้าน ระหว่างหมู่บ้านและระดับตำบล

คณะกรรมการกองทุนระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน มีพัฒนาการอำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีหน้าที่ประเมินความพร้อมสนับสนุนการเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมืองสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกิจกรรมของกองทุนและปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบไปด้วย ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชนเครือข่ายชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่นที่มีความรู้หรือประสบการณ์ ด้านการพัฒนา

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ชี้วัด	กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1. ความสามัคคี	ปานกลาง	55
2. ความซื่อสัตย์	ปานกลาง	55
3. การยกย่องคนทำความดี	มาก	55
4. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	ปานกลาง	55
5. การร่วมประชุมสัมมนา	น้อย	55
6. ผู้นำมีคุณธรรม	ใช่	55
7. การร่วมกันแก้ปัญหา	ใช่	55
8. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม	ใช่	55
9. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้	314 ครอบครัว	55
10. ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ปรองดอง	304 ครอบครัว	55
11. การตั้งกลุ่ม/องค์กร	4 กลุ่ม	55
12. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส	10 คน	55

จากการที่บัณฑิตกองทุนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ทั้งจากการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่า ชาวบ้านหนองพลวงใหญ่มีความสามัคคีรักใคร่ปรองดองกันดีแบบเครือญาติ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันดีพอสมควร เมื่อมีหนี้สินก็จะชำระหนี้ครบ

ตามจำนวนตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกง ใครทำคุณงามความดีไว้ก็จะถูกยกย่องให้เป็น
เยี่ยงอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น

เนื่องจากชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประกอบ
กับมีโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆมากมายที่อยู่ใกล้กับหมู่บ้านสามารถทำงานแบบเช้าไปเย็นกลับได้
จึงทำให้ชาวบ้านมีงานทำหาเลี้ยงครอบครัวได้ ไม่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่นทำให้
ครอบครัวมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ากัน ส่วนผู้ด้อยโอกาสที่ประกอบอาชีพไม่ได้ เช่น คนชราและ
คนพิการก็จะมีภาครัฐมาให้ความช่วยเหลือบ้างแต่ก็ยังเป็นส่วนน้อยเพราะยังมีคนชราที่ยากจนอยู่
จำนวนมากที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ สำหรับกลุ่มแม่บ้านที่ว่างงานก็จะมีการรวมตัวกันตั้งเป็น
กลุ่มอาชีพโดยการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในด้านเงินทุนและการส่งบุคลากรเข้าฝึกอบรมให้ความรู้
ด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ

ผู้ใหญ่บ้านหนองพลวงใหญ่เป็นผู้นำชุมชนที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือเพราะมี
คุณธรรมสูง มีการเรียกประชุมเสวนาชาวบ้าน เพื่อแจ้งข่าวสารจากภาครัฐและร่วมมือกับชาวบ้าน
ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน โดยไม่ต้องอาศัยภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ เว้นแต่ปัญหาที่
ต้องอาศัยงบประมาณที่ใช้เงินจำนวนมาก

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคล

กรณีที่ 1 นายสมพงษ์ พรคอน

สถานภาพ สมรสแล้ว

อาชีพ การเกษตร คือทำนา ทำไร่

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 3,000 บาท

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คน

หนี้สินเดิม กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวน 50,000 บาท

สาเหตุของการเป็นหนี้ รายได้จากการประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ไม่เพียงพอต่อการ
หาเลี้ยงครอบครัว

ปัญหาในการประกอบอาชีพ ราคาผลผลิตตกต่ำ

กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 15,000 บาท

วัตถุประสงค์ที่กู้ เพื่อนำไปเพิ่มทุนในการปลูกมันสำปะหลัง ทำไร่อ้อยและทำนา

ประสบการณ์ เคยปลูกมันสำปะหลัง ปลูกอ้อยและทำนามานานแล้ว

กรณีที่ 2 นางพัชรี วิโรจน์ไพบูลย์

สถานภาพ สมรสแล้ว

อาชีพ ค้าขาย

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 10,000 บาท

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คน

หนี้สินเดิม ไม่มี

สาเหตุของการเป็นหนี้ ไม่มี

ปัญหาในการประกอบอาชีพ ไม่มี

กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 5,000 บาท

วัตถุประสงค์ที่กู้ เพื่อนำเงินไปเพิ่มทุนขายอาหารตามสั่ง

ประสบการณ์ ประกอบอาชีพขายอาหารตามสั่งมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว

กรณีที่3 นายสังเวียน ญาคิดอน

สถานภาพ สมรสแล้ว

อาชีพ ค้าขายของชำ

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 7,500 บาท

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน

หนี้สินเดิม กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวน 5,000บาท

สาเหตุของการเป็นหนี้ นำเงินมาลงทุนหมุนเวียนค้าขาย

ปัญหาในการประกอบอาชีพ มีร้านขายของชำประเภทเดียวกันเกิดขึ้นในหมู่บ้าน

เป็นจำนวนมาก ทำให้ขายสินค้าได้ยาก

กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 9,000 บาท

วัตถุประสงค์ เพื่อนำเงินไปซื้อสินค้ามาขายเพิ่มเติม

ประสบการณ์ ประกอบอาชีพค้าขายของชำมา หลาย ปี มักจะพบปัญหาของการเงิน

แบบระบบเงินเชื่อมีลูกค้าเซ็นจำนวนมากแต่ก็สามารถแก้ไขปัญหา

และประทับประคองธุรกิจมาได้จนถึงปัจจุบัน รายได้จากการ

ค้าขายก็สามารถเลี้ยงครอบครัวได้พอสมควร

กรณีที่ 4 นายพิษณุ บำรุง

สถานภาพ สมรสแล้ว

อาชีพ รับจ้างไถไร่

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 10,000 บาท

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน

หนี้สินเดิม ไม่มี

สาเหตุของการเป็นหนี้ ไม่มี

ปัญหาในการประกอบอาชีพ ไม่มี

กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 5,000 บาท

วัตถุประสงค์ที่กู้ ร่วมลงทุนค้าขายกับพ่อ

ประสบการณ์ ยังไม่เคยมีประสบการณ์แต่พอเปิดมินิมาร์ทที่กรุงเทพมหานครมาหลายปีแล้วจึงนำเงินไปร่วมหุ้นด้วย

กรณีที่ 5 นายแว้ว พ่วงช่วง

สถานภาพ สมรสแล้ว

อาชีพ การเกษตร คือ ทำไร่มันสำปะหลัง

รายได้ของครอบครัว 5,000 บาท

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน

หนี้สินเดิม กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวน 70,000 บาท

สาเหตุของการเป็นหนี้ นำมาลงทุนในการทำไร่มันสำปะหลัง

ปัญหาในการประกอบอาชีพ ราคาผลผลิตตกต่ำ

กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน 10,000 บาท

วัตถุประสงค์ที่กู้ นำไปเพิ่มทุนทำไร่มันสำปะหลัง

ประสบการณ์ มีประสบการณ์มาก่อน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป อภิปรายผล

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านหนองพลวงใหญ่ หมู่ที่ 3 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน 5 ข้อ ตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้หรือไม่กล่าวคือ

1.1 โครงการกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ จะเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือ เพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ความจำเป็นเร่งด่วนและสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน

1.2 เป็นการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตัวเอง

1.3 เป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.4 เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.5 เป็นการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน

2 เพื่อทราบปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. เพื่อให้เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ภายในชุมชนระดับหมู่บ้าน ตำบล และประเทศ

4. เพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามตัวชี้วัดที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

2. วิธีการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาเป้าหมายของโครงการกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ และกำหนดตัวบ่งชี้

ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. และบางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาแบ่งกลุ่มตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 บทที่ 4

ขั้นที่ 6 นำเสนอผลการศึกษา

3. ผลการดำเนินงาน

กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ หมู่ 3 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2544 มีสมาชิกกองทุนทั้งสิ้น 134 คน คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนมีจำนวน 15 คน แบ่งเป็นชายจำนวน 9 คน หญิงจำนวน 6 คน ได้รับอนุมัติเงินจากภาครัฐบาลจำนวน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 โดยเก็บรักษาเงินไว้ที่ธนาคารออมสินสาขาดอนจอมพล หมายเลขบัญชีเลขที่ 06-4318-20-011277-3 ได้ปล่อยเงินให้สมาชิกผู้ไปทั้งหมดจำนวน 115 ราย เป็นเงิน 950,000 บาท และเงินกู้ฉุกเฉินอีกจำนวน 50,000 บาท โดยมีรายละเอียดการขอกู้ตามจุดประสงค์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. กู้ไปประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม 90 ราย
2. กู้เพื่อการเลี้ยงสัตว์ 5 ราย
3. กู้เพื่อทำการค้าขาย 20 ราย

เมื่อมีเงินกองทุนจำนวน 1 ล้านบาท ชาวบ้านหนองพลวงใหญ่ได้มีการพึ่งพาตนเองเริ่มตั้งแต่กระบวนการสรรหาคณะกรรมการกองทุน กระบวนการร่างกฎระเบียบกองทุน การทำบัญชี การร่วมกันบริหารจัดการกองทุนให้เข้มแข็ง โดยมีบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านได้เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนโดยการจัดเวทีชาวบ้าน ให้สมาชิกผู้กู้ได้มีส่วนร่วมเสนอแนะแนวคิดและวิธีแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพร่วมกันนอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้จากกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ และกองทุนหมู่บ้านอื่นภายในตำบลเดียวกัน โดยมีคณะกรรมการกองทุนระดับอำเภอเป็นฝ่ายประสานงานและบัณฑิตกองทุนของตำบลไชยมงคลทุกคน

4. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ หมู่ 3 ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ขึ้นได้นั้น เริ่มจากชาวบ้านมีความสามัคคีร่วมมือกันประสานงานจัดตั้งกองทุน และมีความต้องการอยากให้มีกองทุนเกิดขึ้นเพื่อที่จะได้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนก็มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนและมีความพร้อมและความเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชาวบ้านสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ มีการวางแผนจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุน เพื่อพัฒนาหมู่บ้านทั้งพัฒนาคนและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่บรรลุเป้าหมายได้แก่ ลักษณะความเป็นอยู่แบบเครือญาติกันทั้งหมู่บ้าน ซึ่งก่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดองทุกครอบครัวมีอาชีพและมีรายได้ที่จะเลี้ยงครอบครัวได้อย่างพอเพียงโดยไม่มีการอพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่นทำให้เกิดความอบอุ่นและความสุขภายในครอบครัว ประกอบกับผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำมีความเสียสละ มีคุณธรรมและมีความยุติธรรมเป็นที่เคารพรักของชาวบ้าน

ปัจจัยด้านลบ ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ ได้แก่ หนี้สินเดิมของชาวบ้านก่อนที่จะมีกองทุนเงินล้านเข้ามา เช่น หนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส) และหนี้รายทุนนอกระบบ โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เกิดการสร้างองค์กรเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ ระหว่างกองทุนหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ และกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลไชยมงคล โดยมีคณะกรรมการระดับอำเภอ และบัณฑิตตำบลไชยมงคลร่วมกันจัดเวทีระดับตำบลเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการแก้ปัญหาาร่วมกันของตัวแทนชาวบ้านในตำบลไชยมงคลและตัวแทนคณะกรรมการกองทุนแต่ละหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ มาจากความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่มีการคดโกงกันภายในหมู่บ้านโดยเฉพาะเรื่องการชำระหนี้ การที่ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำ มีรายได้ทุกครอบครัวทำให้ศักยภาพด้านฐานะการเงินของชาวบ้านมีความมั่นคง การมีความเป็นอยู่แบบเครือญาติทำให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสภายในหมู่บ้านก่อให้เกิดความสามัคคีซึ่งเป็นผลให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

5. ผลกระทบโดยตรงและผลกระทบโดยอ้อม

ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้ถือหุ้นจะสามารถลงทุนประกอบอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้นในครอบครัว ทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นในหมู่บ้านสมาชิกสามารถปลดเปลื้องหนี้สินได้หมดโดยเฉพาะหนี้เงินกู้ยืมจากระบบผลประโยชน์จากกองทุนไว้ให้สมาชิกกู้ยืมต่อไปในอนาคต

ผลกระทบโดยอ้อม มีเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยน อุดหนุนเกื้อกูลกันก่อให้เกิดความสุขในทุกครอบครัว ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศอีกระดับหนึ่ง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้ประเมินได้ปฏิบัติงานอยู่ในหมู่บ้านหนองพลวงใหญ่ พบว่าควรจะมีการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 1 ระยะเวลาคืนทุนควรจะให้สมาชิกผู้ถือหุ้นผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ได้ เช่น ชำระทุก 3 เดือน หรือชำระทุก 6 เดือน

ข้อเสนอแนะที่ 2 การปล่อยเงินกู้ฉุกเฉิน ควรระบุเงื่อนไขให้ชัดเจนว่าสมาชิกจะกู้เงินฉุกเฉินได้ในกรณีใดบ้าง

2. การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 1 ให้มีการกระจายงานให้คณะกรรมการในแต่ละตำแหน่งให้ทั่วถึง ไม่ใช้รวมงานรวมอำนาจไว้ที่ประธานและเลขานุการกองทุนเท่านั้น

ข้อเสนอแนะที่ 2 งานด้านเอกสารไม่มีระบบระเบียบ โดยเฉพาะบัญชีไม่ออก ตรวจสอบได้ยาก

3. การนำเงินไปพัฒนาอาชีพ

ข้อเสนอแนะที่ 1 อาชีพเดิมที่ผู้ถือหุ้นได้ทำไปก่อนที่จะมีกองทุนเงินล้าน เมื่อสมาชิกผู้ถือหุ้นกองทุนไปแล้วไม่ได้มีการพัฒนาอาชีพอย่างจริงจัง ไม่มีการเพิ่มทุนและไม่มีการลงทุนใหม่ อาชีพที่ยังอยู่ในรูปแบบเดิมขาดการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

4. การจัดสรรผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะที่ 1 ในการจัดสรรผลประโยชน์เป็นการให้ผลประโยชน์เพื่อตนเองมากกว่าส่วนรวม ควรจะให้งบพัฒนาหมู่บ้านมากกว่าเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการกองทุน และการปันผลค่าหุ้น

บรรณานุกรม

- ทวิศักดิ์ นพเกษร. วิถีสังคมไทย 2540 กับบทบาทวิทยาการกระบวนการ หนังสือชุด
ชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 2. 2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนเพื่อ
สังคม ธนาคารออมสิน. 34 หน้า
- วิชิต นันทสุวรรณ และ จ่านิง แรกพินิจ. 2541. รายงานการวิจัยประกอบร่าง
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็น บทบาทของชุมชนกับ
การศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (เอกสารอัดสำเนา)
- สุริยา วีรวงศ์. ม.ป.ป. แนวคิดการวิจัยและพัฒนา : วิธีการและเทคนิคของการวิจัย
เชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. (เอกสารอัดสำเนา)
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. 2544. วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน พลวัตรและศักยภาพ
ของชุมชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
วิจัย. 240 หน้า
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
30 หน้า
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 26 หน้า
- สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม. คู่มือเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท (ฉบับหมู่บ้าน).
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน. 35 หน้า
- วิรัช เคียงหงษากุล. 2529. หลักการพัฒนาชุมชน : บทบาทของสถาบันการศึกษากับการพัฒนา
ชนบท. 240 หน้า